

Edinost

Glasi političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K —, za naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom) Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON šte. 1157.

Izjava.

Z ozirom na govorice, ki se širijo o kandidaturah za volilne okraje v Istri, izjavlja podpisani odbor, da ostaja trdo pri kandidaturah proglašeni na volilnih shodih v Kozini in Puli in sicer pri kandidaturah:

Prof. Matka Mandića

za IV. volil. okraj;

Dra. Matka Laginja

za V. volil. okraj;

Prof. Vjekoslava Spinčića

za VI. volil. okraj;

da so torej vse temu nasprotno govorice popolnoma neutemeljene.

V Trstu, 26. marca 1907.

Centralni volilni odbor
za Trst in Istro.

BRZOJAVNE VESTI.

Vremenska napoved za Primorsko.

DUNAJ 26. Oblačno z mnogo solničnega sijaja, slabi vetrovi, milo, enakomerno stanovitno.

Štrajk pekarskih pomočnikov na Dunaju.

DUNAJ 26. Štrajkujoči pekarski pomočniki so priredili popoldne velikanski shod v delavskem domu. Vsi govorniki so se ob viharjem pritrdjevanju navzočih izrekli za nadaljevanje štrajka. Po shodu so štrajkovci priredili demonstracijski obhod skozi 10. okraj. Policija je zabranila štrajkovcem marširati v notranje okraje.

Avstro-ogrsko eskadra v Smirni.

CARIGRAD 26. Avstro-ogrsko eskadra, ki je dne 18. t. m. dospela v Smirno, je bila silno prijazno vsprejeta od prebivalstva. Eskadra ostane tamkaj dva tedna.

C. in kr. vojne ladje v Gibraltaru.

DUNAJ 26. Glasom brzojavnega poročila je danes podala v Gibraltar divizija križarjev, sestojeca iz vojnih ladij „Sv. Jurij“ in „Aspern“.

Dr. Wekerle.

BUDIMPEŠTA 26. (Ogr. biro) Ministerski predsednik dr. Wekerle, ki je včeraj iz Klopodije došel v Budimpešto, se je danes zjutraj iz ministerskega predsedstva podal v finančno ministerstvo, kjer je delal do 10. in tri četrt ure. Nato je obiskal trgovskega ministra Košuta. Z ozirom na zdravstveno stanje trgovskega ministra Košuta je bila tjakaj sklicana konferenca radi pogodbenih stvari. Ministerski predsednik se zvečer poda v Danos, kjer ostane proko velikonočnih praznikov.

Minister Košut.

BUDIMPEŠTA 26. Trgovinski minister Košut se počuti bolje. Minister utegne v nekoliko dneh vstati.

Nezgodna na ogrski železnici

BUDIMPEŠTA 26. Ogr. biro poroča: Ravnateljstvo ogrskih državnih železnic je objavilo, da je na odprti progi skočil s tira vlak namenjen iz Nagy-Becskereka v Segedin in sicer iz doslej neznanih vzrokov. Kurjač je bil težko ranjen ter je za poškodbami umrl. Od potnikov ni bil ranjen nihče. Uvedena je stroga preiskava.

PODLISTEK.

VOHUN

23

Amerikanski roman. — Spisal J. F. COOPER.

„Fanika,“ je vsiklikni toplo. „Vi niste nikdar trdi, nikdar krivični, razum kadar dvomite na moji ljubezni!“

„O, Dunvud!“ je ihtela deklica. „Namejnjeni ste, da tvegate življenje... Ne pozabite, da je tu srce, čigar sreča... Vem, da ste hrabri, Dunvud, a bodite tudi previdni!“

„Vam na ljubo?“ je vprašal radostno presenečeni častnik.

„Meni na ljubo,“ je komaj slšno dahnila in se mu zgrudila na prsi.

Krepko je pritiskal mladi mož drhtečo deklico na se in ravno hotel govoriti, ko ga je trombe glas opomnil na njegovo dolžnost. Še en poljub je prišel na ustnice, ki se niso branile, nato se je iztrgal iz njenega objema in odhitel na bojišče.

Fanika se je vrgla na divan, zagrebala glavo pod blazine in se pokrila še s šalom, da bi kolikor mogoče udušila vsaki glas, prodirajoč z bojišča noter do nje. In ležala je tako, dokler ni utihnilo zopet vpitje bojovni-

Hrvatski sabor.

ZAGREB 26. Preden je zbornica prešla na volitev delegacije v državni zbor je dr. Mile Starčević v imenu stranke izjavil, da se členi starčevićanske stranke ne udeležijo volitev in da tudi ne vsprejmejo nobenega mandata. Po tej izjavi so Starčevićanci šli iz dvorane. V delegaciji je bilo izvoljenih osem poslancev. Z levico vred so šli iz dvorane tudi členi bivše narodne stranke le posl. Sorak je ostal v dvorani ter glasoval.

Romunski kralj se počuti slabo.

BUKAREŠT 20. Kraljev zdravnik je izjavil, da se dogodki zadnjih dni neugodno uplivali na kraljevo zdravje.

BRNO 20. Trgovinska in obrtna zbornica je z ozirom na veliko škodo, ki jo vsled romunskih nemirov trpi avstrijska trgovina, naprosila trgovinsko ministerstvo, naj se obrne do ministerstva za unanje stvari, ki naj posreduje pri romunski vladi, da uvede ista čim prej zopet normalne razmere.

BUKAREŠT 26. Vlada hoče pomiriti Moldavijo in Valahijo. Vojni minister je že ukazal mobilizirati več polkov. Sedaj je v Moldavi 32.600 mož pehote in konjeničstva.

Punt v Romunski.

DUNAJ 26. Listi poročajo iz Bukarešte, da je nova vlada odstavila vse prefekte ter imenovala nove prefekte. Ob enem je izdala na prebivalstvo proglaš, v katerem napoveduje, da se ustanovi poljedelska banka za nakup zemljišč, da se bo dalo državna posestva v zakup kmetom ter da se odpravi več davkov, ki tarejo kmete. Ministra Haret in Mortzum odputujeta v Moldavo, da osebno posredujejo pri kmetih.

Predvčerajšnjem so hoteli kmetje udreti v mesto Galac ter razdejati pristanišče in zažgati državna poslopja. Prišlo je do spopadov z vojaštvom, ubitih je bilo 25 oseb.

SOFIJA 26. Glasom vesti dospelih iz obmejnih mest Rahova, Sistova, Nikolopa in Ruščuka, so bili romunski begunci tamkaj dobro vsprejeti. Vlada je ukazala oblastinjam, naj ne delajo težav tudi Židom, čeprav je njih naseljevanje omejeno. Ob romunskem obrežju Donave se vidi več vasi v plamenu.

BUKAREŠT 26. Ker se je bati, da bi kmetje udrti tudi v Bukarešt, je vzdrževanje reda v glavnem mestu poverjeno dvema generaloma. Iz Teleormana in Aleksandrije prihajajo žalostne vesti. Kmetje so zažgali več drugih pristav ter pobili lastnike. V obeh okrajih je proglašeno vojno stanje.

CERNOVICE 26. Begunci se vračajo iz Jekanija nazaj na Romunsko. V ponedeljek je odšlo nad 200 oseb. Položaj je nekoliko mirnejši. V Mihaileniju vlada popoln mir. Orožniki, ki so bili pozvani v Sinove, niso stopili v akcijo in so že odpozvani.

BUKAREŠT 26. Generalni tajnik vojnega ministerstva Hurmuzesco je imel v Jassy-ju shod, na kateri so morali priti duhovniki in učitelji onih okrajev, v katerih je izbruhnil punt. Hurmuzesco je rotli duhovnike in učitelje, naj mirijo ljudstvo rekši jim doslovno: Ako ne sodelujete vsi, da se napravi red, bo pozvana na pomoč avstrijska vojska. Želite li to?

Sobranje.

SOFIJA 26. Sobranje je danes predpoludne vsprejelo zakon proti anarhistom in proti osebam, ki izvršujejo atentate na oficijelne osebe. Jutri se izredno zasedanje sobranja zaključijo.

Londonski balkanski odbor.

SOFIJA 26. Od kompetentne strani se sliši, da je londonski balkanski odbor poslal vladam v Sofijo, Beligrad in Atene adreso s pozivom, naj delajo na to, da ponehajo v

kov, pokanje pušk, grom dirajočih konjskih kopit.

SEDMO POGLAVJE.

Hribovitost dežele, mnogotera skrivališča, ki jih je nudila, kakor tudi velika oddaljenost od domovine — vse to je branilo Angležem, da bi bili razvili veliko kavalerijsko silo, ko so v prvi izkušnji zatreti uporne kolonije.

Iz Evrope so poslali samo en polk regularnih konjenikov; a ustanovili so na različnih krajih po deželi svobodne kavalerijske voje, obstoječe deloma iz nabornikov iz kolonij, deloma iz moštva, vzetega od pehote. Ti vojaki so bili prisiljeni odložiti musketo in bajonet pa prijeti za sablje in karabinerje.

Njim nasproti so stali najhrabrejši jezdec Amerike. Skoro vsi kavalerijski polki kontinentalne armade so imeli častnike z juga, in pogum poveljnikov je bil prešel tudi na moštvo.

Dočim so vzeli Angleži samo nekaj večjih mest (kar ni imelo prav nobenega pomena) ali marširali skozi pokrajine, kjer ni bilo dobiti živeža, so rojile lahke čete sovražnikove neovirano po vsej deželi. In četudi so trpeli amerikaški jezdec dostikrat kaj hudo pomanjkanje — za svoje konje so znali skrbeti

Macedoniji plemenski boji. Angleška vlada se potem zavzame krepkeje za Macedonce.

Francija in Maroko.

PARIZ 26. „Agence Havas“ poroča: Francoska vlada je naročila svojem diplomatičnemu zastopniku, naj priobči vladam, ki so podpirale algerijske akte, sklep francoskega ministerskega sveta, da so francoske čete danes zasedle Udjo.

PARIZ 26. Minister Pichon se je v ministerskem svetu izjavil nastopno: Mi obdržimo Udjo toliko časa kakor zastavo, dokler zadobimo zadoščenje za vse atentate, ki so bili izvršeni na naših državljanih. Pred vsem moramo vedeti, ako so francoski državljani v Maroku varni. Vojni minister Picquard je ukazal generalu Sianketu, poveljniku poddivizije v Ain-Lefri, naj čim prej zasede Udjo.

Agitacija proti Evropejcem v Maroku. TANGER 26. (Agence Havas) Glasom nekega poročila iz Casablance je opaziti med prebivalstvom živahno gibanje. Zopet se pojavljajo govorice, da bo prihod francoskošpanske policije signal za klanje Evropejcev. Serifiška mehala v okolici Tangerja popolnoma ne stori ničesar. Radi pomanjkanja denarja se nahaja v zelo kritičnem položaju. Krediti določeni za vojaške operacije so popolnoma izčrpani. Mnogo vojakov je dezertiralo.

Ruski mornarji v Londonu.

LONDON 26. Na posebno povabilo kralja je danes prišlo v London 126 častnikov in mornarjev ruske eskadre, ki se sedaj nahaja v Portsmouthu. Bili so najpriprčnejše vsprejeti in pogosteni v „Grand Hotelu“. Popoldne so si ogledali znamenitosti mesta.

Norveška kraljeva dvojica v Parizu.

KRISTIANIJA 26. Kralj in kraljica obiščeta okoli 29. maja oficijelno predsednika Fallieresa v Parizu. V Parizu ostaneta dva ali tri dni.

Vojna v Srednji Ameriki.

WASHINGTON 26. Glasom semkaj dospelih poročil je ministerstvo republike Nikaragua prejelo brzojavko, da so nikaraguanške čete zavzele Tegucigalpa ter jo zasedle.

Parnik trčil ob skalo

RIVA 26. V nedeljo predpoludne je parnik „Gaiño“ pri Tremosini trčil ob skalo in je dobil razpoko. V gneči je mnogo oseb padlo v vodo. Sedem oseb je utonilo. Druge potnike so rešili. Vihar je ponehal.

R u s i j a.

Duma.

PETROGRAD 26. (Petr. brz. ag.) Duma je nadaljevala razpravo o predlogu glede odprave vojnih sodišč. Razprave so zelo živahne. Prišlo je do hudih preprirov med člani leve in desnice. Predsednik je ponovno zvonil ter je prosil poslance, naj govorijo k predmetu. Predlog, da se debata zaključijo, je bil odklonjen.

Stolipin v avdijenci pri carju.

PETROGRAD 26. Sinoči po sklepu debate o vojnih sodiščih se je ministerski predsednik Stolipin peljal v Carsko selo, kjer je bil uro in pol v avdijenci pri carju. Danes je pričakovali vladne izjave.

Bomba eksplodirala.

VARSAVA 26. Danes opoldne je v ulici Grojbovska eksplodirala bomba, vsled česar je bila ena oseba ubita.

VARSAVA 26. Storilec je bil aretovan. Sodi se, da je bil atentat namenjen na generala orožništva, ki je šel po ulici.

Napad na blagajno židovske občinske uprave.

VARSAVA 26. Osem oseb je napadlo blagajno židovske občinske uprave, ki so vrgli bombo, vsled česar sta bila blagajnik in neka

vedno dobro, vsled česar so bili le ti vedno v visoki meri sposobni za službo.

Morda ni bilo na vsem svetu tako hrabre in podjetne konjenice kakor je bila takrat „lahka kavalarija“ amerikaške armade.

Dunvudovi jezdec so bili že čestokrat pokazali in dokazali svoj pogum in bilo jih je zdaj komaj mogoče brzdati v njih divjem poželenju, da se vržejo na sovražnika, ki so ga bili napadli redkokdaj zastoj. Njih želje so se imele izpolniti kmalu, kajti komaj je bil utegnil poveljnik skočiti zopet na konja, ki je priokral sovražnik, in je spoznal major zelene suknje lovcev in lesena sedla „kravarjev.“

Angleži so bili po številu skoro enaki Dunvudovim četam.

Ko je došel sovražnik na prosto plan pred Harvijevo koč, se je ustavil in se pripravil na boj. V istem trenutku se je prikazal v dolini voj pehote in se bližal reki.

Major Dunvud je takoj spoznal svoj ugodni položaj in sklenil, da ga izkoristi. Oddelek, kateremu je poveljeval on, se je jel počasi umikati z bojišča, nakar je mladi Nemec, ki je komandiral sovražno kavalerijo, dal povelje za napad.

druga oseba ubita, več pa ranjenih. Mož, ki je bombo vrgel, je bil ranjen.

† Ravnatelj „Petr. brz. agenture“.

PETROGRAD 26. (Petr. brz. ag.) V minoli noči je nenadoma umrl Trubačev, ravnatelj „Petr. brz. agenture“.

Tri osebe obsojene na smrt.

VARSAVA 26. Vojno sodišče je včeraj obsodilo tri osebe na smrt.

IX. Seja trsaškega deželnege zbora.

Novi tržaški statut.

Deželni glavar Dr. Sandrinelli je otvoril sejo ob 6.30. Vlado je zastopal nam. svetnik Lasciac. Prisotnih je bilo 45 poslancev, in s tem od § 134 mestnega statuta zahtevane tri četrtine vseh poslancev.

Svojo odsotnost opravčili so posl. Dr. Rybár, Mayer in Valerio. Na dnevnem redu je bil načrt zakona, s katerim se uvede novo ustavo za mesto Trst.

Takoj po odobrenju zapisnika VIII. seje oglašil se je za besedo poslanec Dr. Slavik: „Zdi se mi, da se nam preveč mudi. Prav je, da delamo, ali est modus in rebus. Mi smo stali marsikrat predloge za odložitve, kateri pa so bili odbiti, na zadnje smo imeli mi vendar le prav. Tako na pr. smo predlagali, naj se odloži razpravljanje o proračunu. Naš predlog bil je odbit, a morali smo potem čakati cel teden, da smo mogli nadaljevati, in to radi novih predlogov. Tudi ko se je slo za volilno reformo, je bil enak naš predlog odbit. Istotako videlo se je da se je tudi glede stavbenega reda preveč mudilo.

In to ni dobro. Tudi sedaj, ko se gre za zakon največje važnosti, daje se nam dva dni, nekaterim celo le en dan časa za proučevanje tega zakona. Tu treba pregledati statute drugih mest, jih prisposodljati specifičnim lokalnim razmeram in to zahteva mnogo časa. Tudi sam načrt ima v sebi znake naglica; ta je namreč prepis dunajskega statuta. Ali je razlika med Dunajem in Trstom velika. Čakalo se je 57 let in zdaj se hoče tekom enega tedna napraviti nov zakon. Tudi javna kritika bi bila doprinesla marsikatero razjasnilo. Ali za vse to se ni dalo dovolj časa in zato predlagam, naj se odloži sejo do prihodnjega tedna.

Posl. Venezian je odgovoril, da mora zbornica že imeti toliko zaupanja do deželnege odbora, ki je temeljito proučil sedanji načrt. Ta da absolutno ni prepis dunajskega načrta. Oni pa, kateri nimajo potrebnega znanja o javnem pravu, da ga tudi tekom enega tedna ne pridobijo. Radi tega da je proti odložitvi.

Posl. Slavik: „Tudi ako se ima zaupanje v temeljitost študij deželnege odbora, mora se vendar stvar proučevati. Ako dajem svoj glas, ga ne dajem, ker imam zaupanje, ampak ker je tako moje prepričanje, in da pridem do tega prepričanja, treba je, da stvar pretehtam. Reklo se je, da je ta predlog rezultat dolgih študij. Prav. Ako je Dr. Venezian potreboval toliko časa za preštudiranje, treba ga je tudi meni, da eventualno stavim svoje predloge. Mislim, da je v enem tednu mogoče dobro pripraviti se. Radi tega smatram svoj predlog opravičenim.

Predlog posl. dr. Slavik je padel proti glasom manjšine.

K splošni debati o predlaganem načrtu za novo tržaško ustavo oglašil se je za besedo posl. dr. Mrach, kateri se v obče strinja s predlaganim zakonom, ne odobruje pa prikrajšanja kompetencije mestnega sveta v prid delegacije, ki bi imela biti le mandatarka mestnega sveta, katere važnost bi bila pa po

Bilo je malo čet, hrabrejših od „kravarjev.“ Kakor strela so planili v boj. Nemci so jim sledili počasneje, a v boljšem redu.

Zdaj so zadonele trombe Viržincev in fanfara je izdala kraj, kjer je prežala zaseda. Dunvud je napravil s svojimi vojniki spreten obrat v stran, nakar so Lavtonovi ljudje, ki so bili udrti ven iz svojega zaščitja, vstopili v vrzel in zdrvili kakor vihra nad sovražnika.

Ta napad je bil za sovražnika prehud; razkropil se je na vse strani. Vojaki so drvili preko polja, kakor hitro le so mogli teči njih konji. Samo malo jih je bilo ranjenih, tisti pa, ki so kljubovali maščujočim rojakom, niso izšli živi iz boja. Nemci so bili, ki so morali zdržati glavni naval, in pokorni železni disciplini, so vztrajali hrabro, dokler jih niso ognjevit konji in žilave roke nasprotnikov razpršile kakor pleve. Velik del teh siromakov so pomandrala konjska kopita — in kmalu je videl Dunvud bojno polje očiščeno sovražnika.

Od nadaljnjega zasledovanja ga je zadržala bližina glavnega voja sovražne pehote, in peščica Nemcev, ki so bili ubežali neposkodovani, je iskala pri njej zavetja.

(Pride še.)

predlaganem zakonu posebno z ozirom na imenovanje magistratnih uradnikov nepri- merno povečana na škodo avtoritete mestnega sveta. Radi tega da bode stavljen v podrobni debati tozadavne spremenjvalne predloge.

Posl. dr. Slavik:

„Čudno je, da si je liberalna večina iz- posodila od krščansko-socialne stranke du- najske načrt novega zakona potem, ko je ravno tako izdelala volilni zakon, ki je le še bolj reakcionaren — izvzemši pluraliteto —, nego oni takozvane reakcionarne stranke dunajske. In jaz si to stvar čisto dobro raz- lagam. Krščansko-socialni stranki je bil namen ohraniti si svojo pozicijo. Ravno tako je v Trstu. Instinkt samoobrane je pač pri tržaških liberalcih ravnotako dobro razvit, kakor pri reakcionarcih na Dunaju. V tem tiči ravno razlog, da je bil delokrog delega- cije razširjen. Tam so gospodje od večine entre nous, ne da bi jih najmanj motila manjšina. Radi tega smo mi proti razširjenju delokroga mestne delegacije. Od te je bila dosedaj manjšina proti vsaki pravici izklju- čena. Le za slučaj, da bode manjšina zago- tovljeno primerno zastopstvo v odboru ozir. delegaciji, bomo mi do neke mere pritrdili, da se moč iste poveča. Jaz mislim, da je vendar razlika med Dunajem in Trstom. Tu je mestna delegacija ob enem tudi deželni odbor; glede teh pa vladajo drugi zakoni in načela. V vseh deželnih zborih je odbor se- stavljen tako, da zastopniki posameznih volilnih razredov izvolijo v odbor gotovo število članov. Ali primerno zastopstvo manjšine v odboru zahteva že sama pravičnost. Odbor ima pač zrcaliti mestni svet, biti takorekoč mestni svet en miniature. Ako že vlada za izvolitev mest- nega sveta načelo zastopstva po interesih, tem bolj bi moralo to načelo veljati glede mestnega odbora, posebno če se delokrog istega razširja. V Trstu pa fungira lahko v gotovih slučajih odbor mesto mestnega sveta, in tem bolj je potrebno, da bodo zastopani vsi razredi. Radi tega bodem v podrobni de- bati stavljal predlog, da se število členov me- stnega odbora poviša na 14 od katerih naj bodo po trije izvoljeni od zastopnikov vsa- kega mestnega razreda, dva pa od zastop- nikov okolice.

Da si s tem zakonom, ki hoče biti mo- dern, zasleduje večina le lastne interese, izvir- niti iz tega, da se je ohranilo institut „me- ščanov“. Pravi se, da je to le mila tradicija, sama taka mila tradicija pa je tudi današnji statut, katerega pa ravno sedaj hočemo na- domestiti z novim. Zakaj pa naj bi bili nekateri pristojniki občine meščani in drug- ne? Namen je jasen. Zagotoviti si hoče veči- one razrede, kjer imajo „meščani“ volilno- pravico. Stranka bi se ne smela posluževati takih sredstev za ohrano svoje pozicije. Radi tega bodem predlagal, naj se institut „mešča- nov“ odpravi, in podrejeno bodem predlagal naj se imenovanje „meščanov“ veže na go- tove pogoje.

Novi statut ima tudi določila glede šol- in paralelk. Ta določila pa imajo biti pred- met bodočega šolskega zakona in ne spa- dajo sem.

Poročevalec Venezian je odgovoril približno tako-le:

Vidi se, da ni predgovornik tako ne- pripravljen, kakor on trdi. Deželnemu odboru niti na misel ni prišel ob sestavljanju načrta političen moment. Nazadnje pa ni stranke katera bi stremila po uničenju same sebe. Liberalna stranka pa sploh ne potrebuje, da bi se obranila s takimi sredstvi. Nisem pri- čakoval s strani večine tega odpora.

Mislil sem si le, da mi bode stal pred- govornik nasproti le kot odlični jurist, a ne iz stališča politično-nacionalnega. Kar se pa- tiče izvajanj posl. Mracha, ni res, da bi bil delokrog odbora razširjen izvzemši imeno- vanje občinskih funkcionarjev.

Glede zahteve manjšine ni mogoče, da bi bila delegacija sestavljena po volilnih raz- redih ozir. okrajih. Mestni svet je odposlal iz svoje sredine svoje najboljše člene v delega- cijo in ni izključeno, da bi odposlali tudi ka- kega zastopnika manjšine.

Da tega do sedaj ni bilo, ni to nikaka za- litev manjšine. Ko bo njih število primerno, najdejo oni tam tudi svoje zastopstvo. Sicer časi se menjajo in zdi se, da se tudi premene barve našega mesta. Tako napravljamo sedaj statut tudi za one čase, ko bode imeli večino vi. Manjšina bode vedno imela dovolj kontrole in to po komisijah, kjer ima ona svoje za- stopnike. Radi tega se protivim predlogom manjšine.

Prešlo se je k podrobni debati, s katero se je dospelo do št. 49.

O zanimivi debati podamo jutri natančno poročilo, katero moramo žalibog danes pre- kiniti z ozirom na pomanjkanje prostora.

Volilni zakon in druge določbe,

ki se tičeje volitev, s praktičnimi izgle- di, izdaja politično društvo „Edinost“.

II. Volilni imenik.

Volilni imenik je nenadomestljivo orožje vsakega volilnega boja!!

13. Kaj je volilni imenik in kaj velja za istega?

Župan ima uvrstiti vse volilce dotične občine po abecednem redu in z navedbo njih stanu ter stanovanja v posebne liste (volilne imenike). Volilni imeniki so vo- lilni katastri. Voliti sme le oni, ki je vpisan v volilni imenik!

Ako volijo volilci ene občine v različnih volilnih okrajih, se ima sestaviti za vsak del občine, ki je dodeljen enemu volilnemu okraju poseben volilni imenik. Isto tako se ima, ako se v eni občini volilni čin vrši v več volilnih lokalih, katerim so po teritorialnem pripa- danju dodeljeni volilci, sestaviti za vsak po- samezen del občine posebna volilna lista.

Ako ima več volilnih občin samo toliko volilcev, da vsi ti lahko volijo v enem kraju, tedaj je dovolj, da se pri volitvi vzamejo v o- zir imeniki posameznih občin, ne da bi trebalo za to sestaviti novega skupnega volilnega imenika.

14. Kaj se zgodi z volilnimi imeniki?

Volilne imenike je sestaviti saj v dvojni izdaji; eno izdajo mora župan po dovršeni volitvi hraniti na vpogled in na koncu vsa- kega leta mora javno naznaniti rok od 8 dni, v katerem se smejo ti volilni imeniki od vsa- kega volilca vpogledati.

15. Kdo pregleduje in odobruje volilne imenike?

Izgotovljeni volilni imeniki mora župan pre- ložiti c. kr. okrajnemu glavarstvu, za deželna glavna mesta pa namestništvu (Trst) ozi- roma deželnemu predsedništvu.

Za mesta s svojjo upravo (izvzemši de- želna glavna mesta) določi namestništvo okrajno glavarstvo, ki bo imelo pregledanje in odloče- vanje v reklamacijskem postopanju; tej oblasti mora župan predložiti volilni imenik.

16. Kaj stori namestništvo oziroma deželno predsedništvo z volilnimi imeniki?

Politična oblast popravi eventualne nje- znane napake ter pošlje eno izdajo tako po- pravljenega volilnega imenika županstvu.

17. Kaj stori županstvo z njim?

Županstvo mora javno razglasiti, kje da bo volilni imenik 14 dni ob določenih urad vsakemu volilcu na razpolago, da ga pregleda.

18. Kake pravice ima volilec do volilnega imenika?

Volilec sme tekom določenih 14 dni pregledati volilni imenik ter lahko vloži na županstvo proti nepravilnosti pritožbo (reklamacijo).

19. Katere olajšave nudi novi volilni red v Trstu?

a) V vseh onih krajih, ki imajo čez 5000 prebivalcev, morajo biti volilni imeniki naj- manj 8 ur na dan izpostavljeni v pregled;

b) Poleg tega pa mora v tako velikih krajih županstvo dati proti določenemu plačilu vsem onim volilcem, ki se za to pra- vočasno zglašijo, en izvod volilnega imenika.

Pod plačilom razumeva zakon svoto, ki se je porabila za nabavo enega izvoda (Herstellungskosten).

20. Kedaj se je treba oglasiti za volilni imenik?

8 dni po razpisu volitev. Poznejše prijave se ne vpoštevajo.

21. Kedaj treba plačati dotično svoto?

8 dni po oglasitvi pri županu (torej 16 dni po razpisu volitev) treba plačati 50% polovico dotične svote; preostali del se pa izplača pri prejemu volilnega imenika.

Vsak volilec, ki je že vplačal prvo po- lovico mora v izogibo ovrhe (eksekucije), vplačati tudi drugo in to tudi če ne bi hotel več sprejeti imenika.

III. Reklamacije.

22. Kaj je reklamacija?

Reklamacija je pritožba, ki jo vloži volilec, češ, da je v vo- lilnem imeniku kaka napaka. Re- klamacija se ima vložiti županstvu, ki jo se svoje strani predloži pozvanemu okrajnemu glavarstvu, v deželnih glavnih mestih namestništvu (Trst), oziroma deželni vladi (Ljubljana).

23. V katerem roku treba vložiti reklamacijo?

V roku 14 dni od onega dneva, ko je županstvo oglasilo oklic, da je volilni imenik razložen.

Zakašnjene reklamacije se ne jemljejo več v o- zir.

24. Kako se reklamira?

Pismeno ali ustno (na zapisnik).

25. Kako se ima glasiti pismena reklamacija?

Kakor je razvidno iz formularja v do- datku te knjige.

26. Kdo sme reklamirati?

Vsak volilec in to ne samo za sebe, ampak tudi za druge volilce.

Pozor! Vsaka reklamacija velja le za en slučaj (za eno osebo). Za vsak slučaj (osebo) je treba vlo- žiti posebno reklamacijo!

27. Proti čemu se lahko reklamira?

Proti temu:

a) da se je iz volilnega ime- nika izpustilo katerega volilnega upravičenca (glej formular v dodatku);

b) da se volilcu ni vpisalo pravo krstno ime;

c) da je v volilni imenik vpi- san kak volilec, ki nima volilne pravice (za Trst posebno važno: ker ni avstrijski državljani!) (glej formular v dodatku);

d) da je v volilni imenik vpisan kak mrlič (posebno važno za Trst!).

28. Kaj se zgodi z uloženimi reklamacijami?

Reklamacije mora župan tekom treh dni predložiti pristojni oblasti: in sicer: na deželi in v malih mestih okrajnemu gla- varstvu (n. pr. Sežana, Volosko itd.), v de- želnih glavnih mestih pa namestništvu (Trst) oziroma deželni vladi (Ljubljana).

29. Kaj mora napraviti zavezen volilec, ako bi se drugi volilec pritožil (reklamiral), da je on (prvi volilec) vpisan v volilni imenik, ne da bi imel volilne pravice?

Zavezen volilec bo tekom 24 ur, odkar mu je županstvo službeno naznanilo (župan- stvo je dolžno to storiti!), da se je proti njegovemu vpisu vložila kaka reklamacija, do- kazal pri kompetentni oblasti (za Trst: pri magistratu, v drugih manjših krajih: pri okrajnem glavarstvu), da je reklama- cija neveljavna, ker on ima vo- lilno pravico.

30. S čem volilec lahko dokaže, da ima volilno pravico?

Z rojstnim, domovinskim, vo- jaškim listom (Pass), z delavskimi knjižicami, s potrdilom župan- stva ali gospodarja o bivanju.

Ta dokazila so nujno potrebna. Zakon pravi: ako kdo ne donese gori imenovanh dokazil, se ima njegova prošnja takoj zavrniti, ne da bi tre- balo niti ozirati se na njegovo rekla- macijo!

Pozor! Potrdila o enoletnem bi- vanju v Trstu in okolici se do i- vajo pri policiji! (Pride še)

Punt v Romunski.

Revolucionarno gibanje v Romunski se čim dalje bolj razširja. Iz Sistove (v Bolga- rij) poročajo od 25. t. m. Romunsko obrežje donave je polno beguncev. Petnajst veleza- kupnikov, grških in židovskih, je pribežalo semkaj. Od tukaj so odšle zopet ladje, da prinesejo semkaj begunce. V nekaterih ro- munskih krajih vlada popolna anarhija. V Nikopolju je pribežalo tudi več židovskih in grških beguncev in tudi ravnatelj romunske banke.

Tudi v Galacu, kjer je bil doslej mir, postaja položaj čim nevarnejši. Pričeli so štrajkati delavci v pristanišču in v tovarnah. V nedeljo so hoteli kmetje udreti v mesto ter zažgati vladno palačo. Vojaki so pa kmetje odbili ter vstrelili 25 kmetov.

Iz Jassy-ja javljajo, da so posestniki tamkaj priobčili razglas, v katerem pozivljajo organizacijo samoobrambe, ker je vlada preveč slabotna.

V Kampinu blizu Bukarešte so tudi iz- bruhnili nemiri. Davkarski uradniki so pobeg- nili v Bukarešto. Poslan je bil tjakaj bata- ljon vojakov.

V Romanu so kmetje razdejali in opu- stošili več pristav. 4000 kmetov je napadlo mestece Sarat, vojaki so napad odbili, pri- tem je prišlo do krvavih prizorov.

Romunski poslanik na Dunaju je dobil vest, ki mu naznanja, da so kmetje opusto- šili njegovo pristavo blizu Jurjeva, odvedli vso živino, poljedelske stroje, les in seno. Škode je od 300.000 do 400.000 levov.

Vesti iz Valahije so še huje nego one iz Moldavije. V okraju Teleorman se kmetje ne zadovoljujejo samo s plenjenjem, ampak tudi požigajo in morijo. Njihov srd je v prvi vrsti naperjen proti boljarjem. V Aleksandriji so kmetje ranihi nekega posestnika. V Premni je bila umorjena vsa rodbina. Pristava bivšega ministrskega predsednika Cantacuzene je po- gorela. V Centraunu je bila zažgana mestna hiša, ena najlepših palač v Valahiji. V Al- temu je bilo popolnoma opustošeno neko ve- liko posestvo, lastnina romunske akademije.

Mesto Aleksandrija je bilo zažgano. Kmetje so umorili več židovskih rodbin. Došli vojaki ne zadostujejo. Na tisoče razglasov razširjajo med ljudstvom ter je ščuvajo na plenjenje in požiganje.

Gospodarske posledice.

„Neues Wiener Tagblatt“ prinaša to- le poročilo iz Bukarešte: Posledice tega punta bodo gotovo najhujše, posebno če bodo izgre- di nadaljevali in ako kmetje ne bodo hoteli ob- delovati polja. Banke so že omejile kredit kmetom. Obžalovati je, da pride Romunska vsled tega punta ob kredit pred inozemstvom, in to še posebno radi pretiranih vesti v ne- katerih listih. Posebno bodo trpeli trgovci v Valahiji: mnogi bodo morali napovedati konkurz. Več tujih importirjev je že usta- vil dovoz blaga. Če bo punt trajal še nekoliko dni, navstane huda trgovska kriza. Mali trgovci, ki so ekskomptirali menjice, bodo trpeli izdatne izgube. Velike banke v Buka- rešti in v Jassiju so interesirane na poljedel- skih podjetjih s pedesetimi milijoni in agrarna kriza bi jim povzročila velikansko škodo.

Novo romunsko ministerstvo.

Novo romunsko ministerstvo je sestav- ljeno nastopno: Demetriju Sturdza predsedstvo in vnanje stvari; Ivan Bratianu, notranje stvari, Emilij Costinescu finance, Spiro Haret uk, Aton Carp poljedelstvo, industrijo, trgovino; Tomaž Stelian pravosodje, Mortzun javna dela; general Averesco vojna.

Drobne politične vesti.

Španski kralj bolan — za je- tiko? Iz Madrida poročajo, da je zdrav- stveno stanje kralja Alfonza opasno. Že dlje časa bruha kri. Boje se, da je jetičen, kakor je bil njegov oče.

Narodno-galikanska cerkev. Na Francoskem so se nekateri katoliki spr- jateljili z vladnimi odredbami glede odnosov med cerkvijo in državo, ter so se odcepili od Rima, ustanovili novo cerkev, katero so zvali narodno-galikansko. Ne priznavajo pa- peža, odpravili so celibat za duhovnike, a pri- spovedi ne naštevajo grehov, marveč se splošno kesajo svojih grehov.

Svetovna razstava v Berol- linu. „Berliner Tageblatt“ je nedavno sprožil predlog, naj bi se leta 1913 povodom 25-letnice vladanja cesarja Viljema priredila svetovna razstava v Berlinu. V višjih krogih spoznavajo važnost te razstave za Berlin, ali malo nade je, da bi zamogli ta načrt izvesti.

Izseljevanje Slovkov. Neki slovaški list beleži z žalostjo dejstvo, da se je v minolem letu iz Spisa, Sarisa, Liptova, Orave in Turča izselilo 13.457 duš. V mnogih občinah ostajajo doma samo ženske, otroci in starci; ljudje sposobni za delo pa beže iz domovine. To izseljevanje se pokazuje v črni sliki tudi na novačenju. Tako jih je v medzi- brodskem okraju izmed 1415 novincev prišlo samo 696, v ujhelkem od 904 samo 314, mestu Ujheli od 600 samo 200.

Dnevne vesti.

Za velikonočne praznike. Velikonočni prazniki so tu, čas torej, ko izrekajo ljudje drug drugemu ustmene in — pisane čestitke. Tudi Slovenci porabljajo v to svrhu na tisoče in tisoče razglednic. Nad vse hvalevredno pa je, ako se ta stara tradicija čestitanja za velikonočne praznike spaja s kakim rodoljub- nim činom. Š tem zadobiva tradicija posebno posvečenje. A si moremo-li misliti plemenite- jega čina, nego je ta, ako povspešujemo kulturne namene svojega lastnega naroda, ako tudi mi doprinesamo svoj novič v pod- poro kulturnih ustanov, ki si jih mora vzdr- žavati narod sam, ker mu jih oni, ki so poklicani v to nočjo dati in dajajo našemu narodu mesto kruha — kamen?!! Šola, na- rodna šola je greda, iz katere raste kultura naroda. Narod brez šole, je narod brez kulture, a brez kulture ni bodočnosti. Zato polagamo rojakom na srce, naj se ob teh velikonočnih praznikih spominjajo narodnih ustanov, ki jim je namen, da povspešujejo javno naobrazbo in da povzdigujejo kulturno stopinjo naroda. Mej temi je družba sv. Cirila in Metodija na odličnem mestu. Ta družba skrbi za šolsko izobrazbo naših otročičev na podlagi materinega jezika, ki je ob enem tudi edino pametna pedagogična pod- laga, povsodi tam, kjer nam državni, deželni in občinski faktorji, odrekajo to emi- nentno kulturno sredstvo. Družba sv. Cirila in Metodija je, ki v takih narodno izpostav- ljenih krajih postavlja temelje narodni kulturi. Zato zasluži vse naše podpore, ki smo jo dolžni dajati družbi vsak — po svoji moči.

Ne zahteva se, da bi vsakdo dajal goldinarje, ali krone — tudi novčič je dobro došel in hvaležno vsprejet. Novčič do novčiča — krona!

Jako umestna misel je bila torej, da je družba priredila za te velikonočne praznike posebne razglednice. Tako more vsakdo ustre- zati stari priljubljeni navadi čestitanja in ob enem prispeva svoj novič za našo družbo.

Razglednice so trejne vrste: krasne, umetniško izdelane. Jedne podajajo sliko nesmrtnega Simona Gregorčiča z ganljivim blagovestjem: „Le vstani, borni narod moj — do dan se v prah teptan — pepelni dan, ni dan več tvoj — tvoj je — vstajenja dan!“

Druga predstavljajo družbo v logu rajajočih otročičev z verzom Simona Jenka: Zdaj kljaj tebi dvojni cvet: pomladni čas — čas mladih let. — Tretje predstavljajo deklislo dvojico, ki si kažeta piruhe na trati kraj domače vasi.

Priporočamo rojakom, naj se zajo po teh razglednicah za velikonočne čestitke. Mesto da s svojim novičem podpirajo tuje spekulante, naj potrošeni denar služi v kulturne svrhe lastnega naroda!! Te razglednice se dobivajo v Lavrenčičevi tobakarni na trgu pred vojašnico.

Za Črnovojnik. Črnovojniki, ki so vstopili v vojaško službo leta 1894 in ki so pristojni v Trst, imajo na mestnem magi- stratu (oddelek I. ulica Mude vecchia št. 2, 3. nadst. vrata 4) oddati svoje vojaške ozi- roma bramborske knjižnice, ter dobijo črno- vojniške knjižnice.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Ponarejen denar. Prodajalec poma- ranč Ivan Pollinelli je včeraj izročil na po- liciji ponarejen 2 kronski srebrnjak, katerega je prejel predčvrstnjim od nekega nepo- znanega človeka, ki je pri njem vkupil po- maranč.

Istotako je služkinja Jospina Pink izročila na policiji ponarejeno krono.

Zasačena sta bila 35-letni težak Fran- c, in 18-letni oglar Anton D., ko sta prei- skovala žepu nekemu Antonu Svetniku, ki stanuje v ulici Maiolica. Svetnik je bil neko- liko pijan in je spal naslonjen na neka vrata v ulici dell' Arcata. Gori imenovana uzmo- viča sta hotela porabiti to priliko in sta mu šla preiskovat žepa. V isti hip je pa prišla tam mimo patrolja policijskih agentov ter ju je aretovala.

Neznani tat. Peter de Primtegljo, sta- nujoči v delle Sette Fontane, je prijavil pred- večeršnjim popoldne na policiji sledeči do- godek: On je štirikolesnim vozicem istega popoldne prevažal po ulici delle Sette Fon- tane več raznega blaga. Ko je z vozicem do- spel do cilja, je pa zapazil, da mu je mej- potjo neznan tat ukradl z voziča vrečo otroške obleke in perila, 4 kg salama in 6 morskih pajkov, v skupni vrednosti 40 kron.

Poskus samomora. Včeraj v jutro na vse zgodaj, in sicer ob 4. uri in pol je 58- letni Alojzij C., stanujoči v ulici Chiozza, skočil v morje s pomola sv. Karla. Nek- finančni stražnik, ki je to videl, je pa pri-

hitel tja in ga potegnil iz vode. Zatem ga je finančni stražnik odvedel na stražnico pristanišnih čuvajev (pilotov), kamor so telefoničnim potom pozvali zdravnika se zdravniške postaje. Tja je pa dal Alojzija odvesti v bolnišnico, kjer so ga zaprli v opazovalnico za umorilne.

Zlobnost. Predsinočnim okoli 6. ure in pol se vozniki, 20-letni Karol S., 22 letni Orest F. in 23-letni Nikolaj B., pustivši svoje konje in vozove na cesti, šli v neko krčmo na obrežju dei Pescatori in tam popili nekoliko vina. Ko so pa popili vino so — iz same zlobnosti — strli štiri čaše ter zažgali en namizni prt, provzročivši s tem krčmarju skoraj 5 kron škodo. Krčmar je pa pozval redarje in dal zlobneže aretovati. Ko so jih redarji aretovali, je Nikolaj B. dejal proti enemu redarjev: »Že pride dan, ko mi to poplačaš!«. Na policiji so jih vzeli na zapisnik in jih pridržali vse tri v zaporu.

Smešnica. Na predavanju o higijeni. Predavatelj je vskliknil: »Torej, kaj moramo napraviti, da ne bomo prebrskali zdravnika?« — Eden poslušalec: »Oporoko!«

Rebus.

V D E

(Rešitev prejšnje: KOZA. — KJZAK.)
Koledar in vreme. — Danes: Rupert, skof; Stanimir, Srdana. — Jutri: Veliki četrtak; Ivan Kapistran. — Temperatura večeraj: ob 2. uri popoldne + 11° Celz. — Vreme večaj: lepo.

Darovi.

Za možko podružnico sv. Cirila in Metoda je daroval gospod Ljubič in prijatelji kron 10.—. Denar brani uprava »Edinosti«.

Vesti iz Goriške.

Italijanstvo Gorice je rešeno. Mestni zastop je v sobotni seji z burnim odobravanjem najete klake enoglasno sklenil, da se prekrsti Gosposka ulica, v »Via Giosuè Carducci«. V Gosposki ulici je skoraj polovico hiš v slovenskih rokah, tam so razne slovenske trgovine. Ta dejstva so urok, da se bi naprej imenovala ta ulica po pesniku ode Santu, ker sam satan pomaga Slovincem v Gorici (kakor se je v Gledališni kavarni izrazil znan ultra, zagrizeni laški odvetnik s slovenskim imenom), da napredujejo tako naglo in kupujejo laško posest.

Pravi urok, zakaj je deželni glavar postavil na dnevni red zadnje seje deželnega zbora 140-8-148 točeka je ta, ker je imel odpotovati stolni prošt in poslanec Faidutti na Dunaj k zborovanju za varstvo otrok. Pa naj še kedo reče, da dr. Pajer ni koncilijant, ko radi enega poslanca, ki se hlina njegovim nasprotnikom in brez katerega bi bil dun. kongres gotovo tudi rešil svojo nalogo, sestavi tako dolg in važen dnevni red, dežar vsebina bi zadostovala najmanj za deset sej. Pa, saj se poznamo: laška liberalna in klerikalna stranka si navidezno nasprotujeta, na tihem pa delata pod enim klobukom proti Slovincem.

Iz Kobarida. Zajci so v minoli zimi v tukajšnjem okraju veliko škodo napravili; ali je temu kriva huda zima, ali niso posestniki dreves zadostno zavarovali istih, ali so krivi podjetniki lova, ker so premalo zajcev pobili. V Dreženci so cenili škodo na mladnem sadnem drevju okoli 500 K. Posestniki nameravajo tožiti podjetnika za odškodnino.

Tukajšnjemu cestnemu odboru je že doba potekla, v kratkem bodo razpisane nove volitve. V tej dobi je bil načelnik g. Ivan Lapanja, zemljomerc v Kobaridu, zastopnik deželnega odbora v Gorici. Upati je, da se na novi volitvi zedinijo volilci in zberejo domačina posestnika načelnikom.

Za to sposobnih mož ne manjka. Na novo senidana državna cesta, ki je sicer dobro izgotovljena od Kobarida do Ternovega, je bila na promet odprta že meseca junija 1906; le na nekaterih mestih bi bilo potrebno pregledati in izdreti kamenje, ki bi se lahko vtrgalo na cesto, vsled česar bi se mogla dogoditi nesreča. Za preložitve državne ceste Ternovo-Srpenica ni še določeno, ali pojde skozi vas Trnovo ali nad vasjo? Glede državnozborskega kandidata za tukajšnji volilni okraj je tu še vse tiho in mirno.

Iz Gor. Vrtojbe. Kakor je bilo že naznanjeno, priredi tukajšnje bralno in pevsko društvo »Napredek« na Velikonočni ponedeljek, dne 1. aprila na dvorišču g. Ivana Batistića zraven cerkve svojo pomladno veselico z jako obširnimi in zanimivimi vsporedom. Sodelovali bodo: tamburaški zbor društva »Napredek«, pevski zbor iz Dol. Vrtojbe, mešani zbor iz Št. Petra »Prešeren«, vojaški orkester in domači diletantje. Po predstavi bo ples in svobodna zabava.

Požar v Petovljah in Zagraju. Iz Sovodenj nam pišejo dne 25. t. m.: Lokomotiva vlaka 1014, ki vozi tu mimo okoli 11. ure popoldne, je večeraj provzročila požar na dveh krajih — v Petovljah in Zagraju — s tem, da je metala iskre, ki so zažgale mladi gozd, oziroma borovce. Ker je bilo vse suho, se je ogenj širil z veliko naglico. Prihiteli so ljudje gasiti iz vseh strani. Na lice mesta je došel tudi s 14 delavci stavbeni komisar iz Gorice Tarente. Po večurnem trudu se je posrečilo lokalizirati ogenj in pogasiti. Največ škodo je v Petovljah, kjer je požar pokončil 5 »njiv« mladega gozda. Škoda se ceni na 1000 kron. V Zagraju so zgoreli nasajeni borovci.

Koncert glasbenega in pevskega društva v nedeljo dne 24. t. m. obnesel se

je dobro. Proizvajala se je tretjič mogočna Dvojakova skladba »Stabat Mater«. Izvrstno je izvedla svojo nalogo sopranistinja g.čna Hrovatinova, istotako altistinja g. Fonova in bas g. Jakše Tenorist g. Črtno in bas g. Posega bila sta nekoliko prehlajena. Mej poslušalci opazili smo mnogo nemškega in italijanskega občinstva.

»Učit. društvo sežanskega šol. okraja« priredi v Nabrežini, dne 4. aprila t. l. ob 10. uri redno zborovanje z nastopnim vsporedom:

1. Predsednikov pozdrav. 2. Overovljenje zapisnika. 3. Reterat: »Brezlični brzojav«. Poroča tovariš Gruntar. 4. Eventuelni predlogi.

Odbor vabi na obilno vdeležbo.

Vesti iz Istre.

Volilno gibanje v Istri. Vroč dan za gospoda Bennatija. V nedeljo se je vršil v Bujah volilni shod, sklican po italijanski liberalni stranki. Na shod je prišel tudi kandidat dr. Bennati iz Kopra. Dogodki, ki so se vršili pred, med in po shodu, pa pričajo, da so minili tisti lepi časi, ko se je italijansko ljudstvo slepo pokorilo vsakemu migljaju mogočnega dra. Bennatija. Minoli so časi, ko je dr. Bennati prihajal v vsaki italijanski kraj kakor kakov triumfator, oziroma diktator. Italijanska liberalna stranka je naletela v Bujah marveč na hud odpor. Tako je posneti — ako znamo čitati med vrstami — iz poročila istega »Piccolo« samega.

Ako ta list izraža svoje zadoščenje že na tem, da je še kmetov, ki so ostali zvesti italijanski liberalni stranki; ako priznava, da so socialisti in pristaši kandidata Gambinija, ki je sedaj neizprosno sovražnik kamore, skušali onemogočiti Bennatijev shod, da je prišlo ob vhodu do burnih prizorov in da je bilo par oseb tudi ranjenih; ako priznava dalje, da so reditelji pustili v dvorano le tiste, ki so bili njim povšeči, da je bilo vzlic temu na shodu »par kmetov«, ki so protestirali proti postopanju italijanske liberalne stranke, da je po shodu zopet prišlo do burnih prizorov, in če slednjič »Piccolo« že to proglašja za velik vseh, ker se nasprotnikom italijanske liberalne stranke ni posrečilo povsem onemogočiti shod: če že »Piccolo« tako piše, potem si že moramo misliti, da je odpor proti italijanski liberalni stranki precej hud in da je moral gosp. Bennati prestati vroč dan. Nad vse značilna pa je opazka v »Piccolo« o odhodu Bennatija. Pravi namreč: »Proti 5. uri popoldne so g. Bennati in njegovi spremljevalci odpotovali, vnovič živahno pozdravljeni.«

Skromen je postal »Piccolo«. In ta skromnost je zelo značilna. Kako vse drugače so se glasila nekdanja poročila, če je potoval kakov Bennati! Kje so zatrdila o velikanskih manifestacijah, o neopisnem navdušenju in o neizogibnih toastih na neizogibnem banketu? »Piccolo« priznava sam, da se je Bennati odpeljal takoj po shodu, česar gotovo ne bi bil storil, če ne bi bil čutil, da so mu tla vroča pod nogami!

Da, da, nad signori se sedaj maščuje pouk, ki so ga sami dajali ljudstvu. Vedno so je izvajali za nasilje, seveda, proti Hrva in Slovincem; a sedaj je dan za služenega plačila, ako se ljudstvo, vzgojeno za nasilje, obrača z nasiljem proti svojim nekdanjim gospodom in mojstrom.

Prof. Markovič o Simonu Gregor čiču. Poročajo nam iz Ljubljane: V nedeljo zvečer predaval je v tukajšnjem »Mestnem domu« dr. Fran Markovič, profesor estetike na zagrebškem vseučilišču, o poezijah Simona Gregorčiča. Prof. Markovič, sam pesnik klasičnih epskih in dramatskih del, izrekel je o Gregorčičevih poezijah najlaskavejšo sodbo ter ga označil kakor enega najodličnejših slovanskih lirikov. Predavatelj je glasovit literaren kritik: v svojih študijah ne gre za visokimim besedami, a vse, kar podaje, je plod temeljitih študij. Za to pa je njegova sodba o Gregorčiču ne le jako zanimiva, ampak uprav merodajna.

Vesti iz Kranjske.

Gregorčičeva slavnost v Kranju. V telovadnici kranjskega »Sokola« se bo vršila dne 14. aprila velika Gregorčičeva slavnost. Vspored obsega med drugim slavnostni prolog, petje in deklamacije. Na slavnosti sodelujejo razna narodna društva. Po pripravah sodeč utegne biti ta prireditel veličastna manifestacija v slavo in spomin S. Gregorčiča.

Protestni skod. V veliki dvorani hotela »Union« je bil v nedeljo dobro obiskan shod, na katerem je poročal dr. Šusteršič o cerkveno-političnem položaju s posebnim ozrom na francoske razmere. Govoril je tudi skof dr. Jeglič. Konečno se je sprejela resolucija, ki izraža protest proti postopanju francoske vlade v znanem kulturnem boju. Seveda se je stvar primerno izrabila za prihodnje državnozborske volitve.

Učiteljska imenovanja. V zadnji seji deželnega šolskega sveta sta se izpolnili tudi izpraznjeni učni mesti na ljubljanskih mestnih ljudskih šolah. Za II. mestno deško šolo je bil imenovan Arko, dosedaj učitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, za III. mestno deško šolo pa Andrej Rape, dosedaj nadučitelj v Smledniku.

Za slovenske turiste. Bosansko-hercegovinski turistični klub se je obrnil do »Slovenskega planinskega društva« s prošnjo, da bi stopilo v ožji stik z njim ter svoj delokrog

razširilo tudi na turisticke po Bosni in Hercegovini. Klub bo členom »Slovenskega planinskega društva« prepuščal pod istimi pogoji kakor svojim članom svoj lokal v »Društvenem domu« v Sarajevu, planinske kočje in druga prenočišča. Kar se tiče vožnje po odtotnih železnicah, je klub pripravljen posredovati za vse možne olajšave. »Slovensko planinsko društvo« je z veseljem stopilo s klubom v zvezo. Naj se torej njegovi člani obračajo na to bratsko društvo.

Nesreča. Posestnik Anton Fajfar na Rudnem pri Železnikih je padel minolo soboto ob skladenju sena na hlevu in si razbil črepijo. Bil je takoj mrtev.

Vesti iz Koroške.

Podravlje. Hranilnica in posojilnica v Podravljah je imela v nedeljo 24. t. m. svoj občni zbor za trinajsto upravno leto. Predjemkov je imela posojilnica v letu 1906 K 155.477-60, izdatkov pa 150.251-87 K, torej skupnega prometa 305.729-87 K. Prečitalo se je tudi poročilo revizorja zveze in je bilo isto za odbor jako laskavo. Ta hranilnica je imela prestati malo krizo, a sedanji načelnik, posestnik g. Ivan Šervicalj vodi čeli denarni zavod tako strokovnjaško in marljivo, da stoji posojilnica popolnoma na trdih tleh in živa popolno zaupanje. Tudi je hranilnica v

(Dalje na 4. strani).

MACHINE & Co.

Koncesionirana pisarna za trgovske informacije

in iztirjevanja
 ulica Vincenzo Bellini št. 13.

Dopolniti vseh mestih sveta.

Tovarna pohištva
v TRSTU
 ulica della Tesa
 št. 46

Aleksand. Levi Milina

ZALOGA
Plazza - -
Rosario št. 1
 KATALOGI, NAČRTI IN
 PRORAČUNI NA ZAHTEVO.

Giulio Zanolla
 krojačnica
TRST — ulica Torrente 32
 Izdeluje po meri. — Moderni kroj.
 Točna izvršitev. — Cene zmerne.

Le v prodajalnici **Giorgio Jess**
TRST
 ulica Barriera vecchia št. 15

se nahaja

velika izbira ženskih oblek.

Krila, jopiči, paletot, mantilje, bluze
 vse po nizkih cenah.

Gianoni Giovanni komisijonar in zastopnik
 ulica CHIOZZA 45

Izključno zastopnik z zalogo na debelo in drobno

Graetzin - Licht D. R. P. 126-135 (Mannesman)

Belozarna luč, takozvani električni plin, 100 sveč svetlobe, prihrani se 40% na plinu, prihrani se mrežice in cilindre. — Prodaja mrežice, tulipanov, cilindrov in drugih potrebnih p. tovarniških cenah. Aparati z mrežico za petrolejne svetilke 80 sveč svetlobe. V 15 urah porabi 1 liter petroleja. Zaloga papirja, apaniranega stekla in umetnega puhlača, macole iz jekla za kamenoseke.

Sloveči praški gnjati (Persuti)
Tvrke ANTONIN CHMEL
 iz Kraljevskih Vinogradih se dobijo v prodajalnici delikates
Anton Furlan, ulica Cavana št. 13.

Nabiralni vagoni na vse važne postaje srednje Evrope in Balkana. Posebni vagoni za vino. Vprejema vsakovrstne transporte od vsake strani in na vsako stran. Uloga blago, uplačuje cariuo in daja posojila na blago.

Robert Metzger & Co.

mednarodno spedijsko podjetje v Trstu
 Zastopnik: Fischer & Rechsteiner nasl. Zastopstva: Benetke, Milan, Busto Arsizio, Verona, Como, Chiasso, — Turin, Luino, Mannheim.

Kdor želi dobro kapljico:

namizno vino iz najboljših dalmatinskih kleti; vino istrsko, desertno vino iz leta 1897; šumeči refuš, zadarski maraskin, luk-sardo itd. — tropinevec, pristno olje iz oljk, likvorjev in špirita, naj se obrne na Zalo, ulica Farneto 3

„Al Progresso Dalmato“
Via Farneto št. 3

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
 Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Za zimsko letno dobo

vdobi se po najnižjih cenah:

Blago gladko za gospe	od nvč. 60 napre
ribelin	» » 20 »
Fuštanj zametasti novi vzorci	» » 20 »
» s križnim tkanjem n.	» » 20 »
» navadni novi vzorci	» » 20 »
» mešani	» » 20 »

VELIKANSKA ZALOGA
 maj, nogovic, volnenih rut, flanelnih šalov, volnenih in svilenih preves.

Trgovina z manufakturnim blagom
Rossit & Kaucich
 Nasledniki Luigi Ricci-ja

Trst - ulica Malcanton št. 10 - Trst

Posestvo, valjični mlin in še ena vodna moč v ljubljanski okolici pol ure od železniške postaje
se prodaja iz proste roke.

Posestvo je posebno pripravno za živinorejo radi velikih gospodarskih poslopj in dobrih pašnikov. Bližina mesta jamči za prodajo vseh gospodarskih pridelkov. Več pove **TOMAŽ JEŽEK**, posestn. v Spodnjih Gameljnah nad Ljubljano.

HOTEL BALKAN

70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerno. Počakaj & Xogi

HOTEL BALKAN

prijetnem položaju, da deluje z svojim lastnim denarjem. Sklenilo se je tudi črtati iz denarnega prometa prilično 1000—K, kot neiztirjiv dolg, katere svota se je po začetnem odboru izposodila lahkomično nekaterim osebambrez zanesljivega posestva. Rezervni zaklad znaša K 4906'87, čistega dobička je bilo K 1109'29.

Beljak. Nemška dva kandidata dr. Aichelberg in dr. Angerer pridno nadaljujeta svojo agitacijo po slovenskem delu volilnega okraja. Dne 24. in 25. t. m. sta imela shode v Drobolah (Dobropolje) Bačah, Malošah in Mlinarjah. Najbolj kunošno so napravili Aichelbergovi pristasi. Sklicali so zborovanje zadružnikov mlekarne, potem se je vršil volilni shod in po volilnem shodu pa je imela požarna bramba neko posvetovanje. Na ta način so spravili vsaj nekaj poslušalcev skupaj. Kandidat socialnih demokratov se ne pokaže pogosto, o nemški krščanski socialni stranki pa ni nič čuti. Vse eno pa je cela stvar že precej na jasnem, in more postati volilni boj na Koroškem tokrat prav zanimiv. Slutim nekaj, a nočem stvarjo v javnost, ker bi mogel le škodovati. Morda pozneje. Ako se stvar res dožene, boče morda obračun vendarle zanimiv.

Čudna spomlad. Po par bolj prijaznih dnevih se je pojavil zopet mraz in pada toplota po noči do 5° R., zjutraj 3—4° R. Tudi je v soboto dne 23. t. m. prav lepo zimsko snežilo. Brzovlak v nedeljo zjutraj je prišel z 5 urno zamudo, ker je vtičal v množini snega v Wald na Stajerskem.

Gospodarstvo.

Avstrijske železnice v letu 1906.
A. J. — Po neki sestavi železniškega ministerstva, izdani pred kratkim, so avstrijske železnice v letu 1906 vozile nič manje nego 191 milijonov potovalcev in so dobile na voznini 195 milijonov kron. Dalje so prevozile tudi 130 milijonov ton. tovorov, a vozine za to je bilo 559 milijonov kron. Kakor se vidi izkazujejo skupni dohodki svoto 754 milijonov kron, od katere je le četrtina prišla iz osebnega prometa. Skupna avstrijska železniška mreža je imela dolgot 21.380 km, h kateri jo prištejemo tudi 75 km železnice z električnim obratom. Ako k tem električnim železnicam prištejemo še razne električne male železnice v različnih deželnih glavnih mestih, bi znašala njih dolgot 556 km.

Mejnarodna fotografska razstava v Kijevu.
A. J. Carska tehnična družba nameruje koncem tega leta prirediti v Kijevu mednarodni fotografsko razstavo; seveda le tedaj, ako politične razmere dovolijo. Te razstave se morejo udeležiti ne le fotografi po poklicu, ampak tudi diletanje in izdelovalci fotografskih potrebščin. Nadejamo se, da bomo tudi Slovenci zastopani na tej razstavi po kakem razstavljalcu.

Nova naprava za razsvetljava v Koprivnici.
A. J. Mestna občina Koprivnica na Hrvaškem je sklenila ustanoviti centralno napravo za razsvetljava. Veseli nas, da hrvaške občine kažejo toliko praktičnega smisla za moderne naprave.

Razne vesti.

Ženski inženirji. Ne mine skoraj noben dan, da ne bi ženske zaslele v katero polje moškega poklica. Prvi ženski inženir je bila Rusinja, gospica Kanjerski. Svoje izpite je položila z odličnim vspehom na pariški tehniki in sedaj opravlja neko višo službo pri ruskih železnicah. Našla je naslednico, in sicer v Angležkinji mis Aliči Perry, ki je nameščena kakor nadzornik v pokrajini Galway (Irska). To mesto je dobila po smrti svojega očeta in vrši vso službo na splošno zadovoljnost.

Strošek za poedinega vojaka. V poedinih državah stane vsak vrjak v času mira: V Rusiji 772 K, v Nemčiji 1161 K, v Avstro-Ogrski 1175 K, v Italiji 1335 K, v Franciji 1633 K, na Angležkem 2045 K. Na vsakega prebivalca Avstro-Ogrske odpade na leto za vojsko 16 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA.
Tiskala tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Malo stanovanje primerno za tri osebe, z vrtom, v bližini mesta, iskem. Pogodba tudi za več let. — Ponudbe pošlji na „Inseratni oddelček Edinosti“ 1987

Kdo ima kaj deorja, in i če dober zaslužek kupi lahko hišo v predmestju. V hiši je dobro vpeljana prodajalica. Ugodna pozicija tudi eventualno za pekarno. Hiša nese doer dohodek, tako, da se v malo letih amortizira. Pogoj ugodni. Več pove „Inseratni oddelček Edinosti“ 260

Male in velike parcele zemljišča brez hiš in s hišami ob cesti v bližini mesta so na prodaj pogodnih cenah. Naslov pove „Inseratni oddelček Edinosti“ 14

Plačilo na obroke (na teden, ali mesečno). Prodajamo za družine: moške obleke, ženske blago, zaveze, tačeti, ogrinjala, ceznike, sončnim, slike, srečala, držala za zaveze t. d. — Levi-Blechi — Trst, Via Madonna 43, 1 nadst. 242

TVRDKA
Emilio Segrè
je otvorila novo zalogo
koroškega lesa
v ulici Antonio Caccia št. 17 (ex
Androna del Moro)
KONKURENČNE CENE.

Za Velikonočne praznike!
KRASNI PREDMETI PRIMERNI ZA DAROVE
prodajajo se po tovarniških cenah v novi galanterijski trgovini
E. MIONI TRST, ulica S. Antonio 2 (Palazzo Treves)

VERA je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.
Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo.
Steklenica 3—K v odlikovani lekarni PRENDINI
Pošiljajte po poštne povzetju.

Corso štev. 17 II. nadst. Corso štev. 17 II. nadst.
Avtorizovana pripravljavna šola
ZA IZPIT ENOLETNEGA DOBROVOLJSTVA
ki jo vodi profesor komunalne gimnazije R dr. de Layk.
Redni tečaj od oktobra do prih. junija. Brzi tečaj od srede novembra do srede februarja. Poučujo profesorji komunalne gimnazije, mestne realke, c. kr. trgovinske in pomorske akademije. Pouk v italijanskem in nemškem jeziku. Informacije in vpisovanja vsaki delavni dan od 6. ure naprej.
Corso štev. 17 II. nadst. Corso štev. 17 II. nadst.

Špediter
Gašpar Hvalič
v Gorici
ulica Morelli štev. 12
oskrblja prevažanje pohištva in drugega blaga po suhem in po morju. —
CENE ZMERNE.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suho
(s parnim obratom)
ALBIN BOEGAN
TRST - ulica Farneto štev. 11 - TRST
s specialno delavnico za čiščenje na suho, zgrajeno pred kratkim na MIRAMARU.
Za barvanje se rabijo edino le solidne in zjamčene barve, katere ne zbledé vsled pranja. Močenje pana na par. — Perfektno likanje zagrinjal z modernimi statvami po 40 stot. komad — Čisti se na suho tudi obleke, tkanine za opravo, kožuha pogrinjala itd. po najnovejšem sistemu, z največjo natančnostjo in bržnostjo. Cene jako nizke.
Odjemanje in dostavljanje na dom. — Naročila se sprejema samo v ulici Farneto štev. 11

Zaloga ovsia in klaje
Prodaja tudi koruzno perje za postelje.
M. ud. ZERQUENIK
ulica Luigi da Paestrina 2 (ogel ul. Coroneo)

Carlo Della Vella
Trst, via S. Sebastiano 1, II. nad.
PISARNA
za posredovanje nepremičnin, posojil, zakupnin, zamen in sploh trgovskih poslov.
Časne ure od 10. do 1. pop. in od 4. do 6. popol.

Velika izbira
Pohištva
Pohištvo svetlo in temno, spalne in jedilne sobe, divani, obešala, pisalne mize, železne postelje, slike, zrcala, stolice, popolno pohištvo za kuhinje in tudi posam: z il komadi.
Trst, via Chiozza 8
(Rudeče table)
VITTORIO DOPLICHER
Najnižje cene.

Velika zaloga istrijskega in dalmatinskega vina, belega in črnega iz najboljših kleti, marsala I. vrste na debelo in drobno. Pošilja na dom brezplačno vsako količino, izven Trsta franko postaja Trst po konkurenčnih cenah. Ul. Glav. Boccaolo 11
FRATELLI de GIOIA, Trst

Guerino Marcon
ulica Tivarnella štev. 3.
Priporoča svojo zalogo oglja in drva ki je vedno preskrbljena z najboljšimi kranjskim blagom. Prodaja na debelo in drobno.
Pošiljanje na dom.
Telefon štev. 1884.

VELIKA ZALOGA
praznih buteljk
Trst, via delle Ombrelle št. 5
Guido e Ugo Coen
100.000 buteljk od šampanjca
za refošk

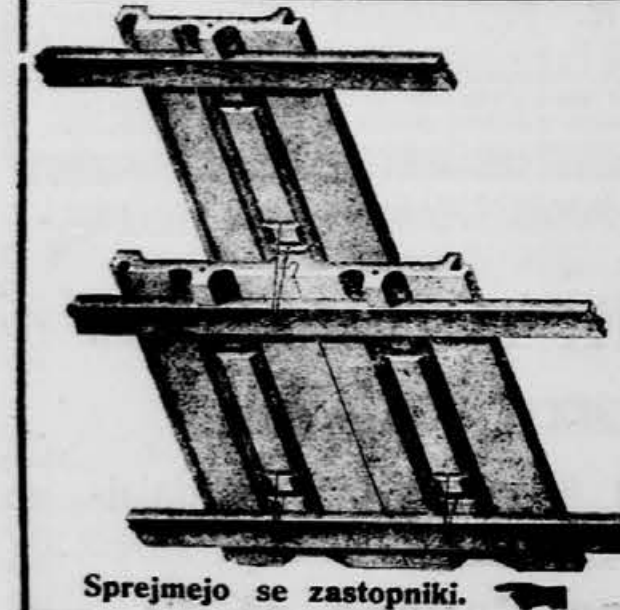
Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanje, bordeaux, rensko vino, konjak itd. VELIKA ZALOGA Buteljk od pol litra 1 litra in 1 in pol litra. Damjane iz stekla opletene.
Prevzamejo se dopošiljave na deželo.
Kupuje se razbito steklo vsake vrste.

Vsako zobobol, vsako neprijetno sapo ust odstranjuje hitro in trajno balzamično-eterična voda za usta, čisteča istočasno zobe, osvobodja zobno meso, učvrščujejoča in zabranjujoča votlost zob. 1 stekleničica 40 nč., s pošto 20 nč. omek. Dobiva se samo v lekarni **FRAXMAREE** („Al due mori“) TRST, Municipalna palata. Telefon štev. 72.

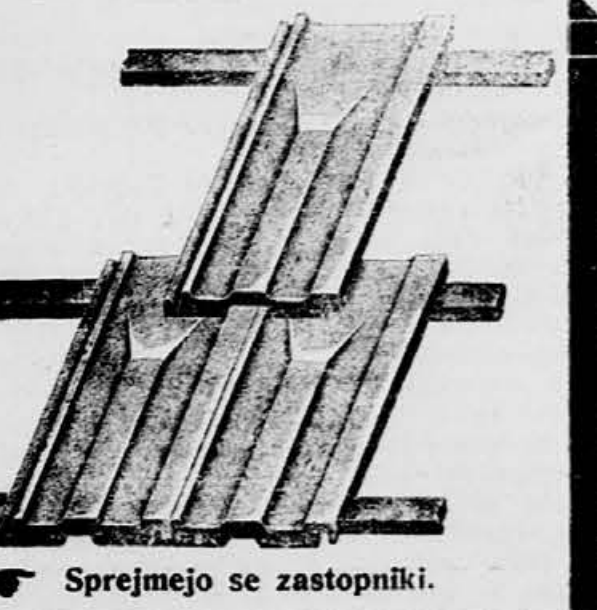
Hočete se prepričati?
obiščite velika skladišča
Marije vdove Salarini
Ponte della Fabra 2 ul. Poste Nuove 5
(vokal Torrente) „alla Città di Londra“
Velik izbor izgotovljenih oblek za moške, dedke, kostumi za otroke. Površniki, močne jope, košuli in raznih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski leden. Nepremodljivi plašči (pristno anglički). Specialiteta: blago tu- in inozemskih ovorn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

FRANCESCO S. DONATI
elektrotehnik
TRST, ulica dell' Aequedotto št. 25
Avtorizovana elektrotehnična delavnica s pridržano mehanično delavnico
Sprejema vpojavo električne razsvetljave, avoncev, telefonov, strešnikov, kakor tudi mehanična dela, ki so v zvezi s elektrotehniko, kakor poprave dinamnih motorjev in proizvodov svetilk kakor koli koli sistema.
Cene jako zmerno in izvršitev popolna.

Tapecirarska delavnica
Alberto Sencich
Trst, via Ziziano Vecellio št. 4
vsprejema vsako tapecirarsko delo in tudi popraviljanja.
CENE NIZKE.

F. P. VIDIC & Komp. Ljubljana
opekarna in tovarna peči, ponudijo vsako poljubno množino patentiranih
zarezananih strešnikov
„Sistem Marzola“ (Strangfalzziegel) „Sistem Marzola“
Barve: a) rdeči naravno žgani, b) črno impregnirani.
Najličneje, najcenejše in najpriprosteje strešno kritje.
Vsaki strešnik se zamore na late pribiti ali pa z žico privezati, kar je gotovo velike važnosti za kraje, ki trpe po močnem vetru in burji.
Vzorce in prospekte pošljemo na željo brezplačno.
Takojsnja in najzanesljivejša postrežba.

Sprejmejo se zastopniki.

Sprejmejo se zastopniki.